

BALOGI VIRÁG

Kiút a kamaszkorból

Gergely Edó: *Vadkéken táncoló elefántok* (Ábel, 2016)

Pattanások, hirtelen megnyúlt végtagok, lázadás és hormoncunami: ezek a szavak ugranak be legtöbbszörnek elsősre, ha a kamaszkorról van szó. Ki ne emlékezne erre a rapszodikus hangulatváltozásokkal, romantikus ábrándokkal, külső és belső elvárásokkal terhelt időszakra?

Sokan éreztük úgy akkoriban, hogy beledobtak minket a lét tengerébe, mi meg csak kétségbeesve kapálózunk, hogy alá ne merüljünk, le ne húzzon minket az a nagy, ijesztő és ismeretlen valami, amit életnek hívnak.

Nyilván nem mindenkinek volt sanyarú élmény a felnőtté válás, Tolsztoj után szabadon kijelenthetjük, hogy a boldog kamaszok mind hasonlóak egymáshoz, minden boldogtalan kamasz a maga módján az. Gergely Edó *Vadkéken táncoló elefántok* című kötetében saját kamaszkori (és későbbi) megélésein keresztül mutat utat a mai fiataloknak: őszintén megosztja, mi volt számára a legnehezebb, s hogyan emelkedett felül kínos vagy kínzó állapotokon, helyzeteken. Nem patronál, nem tanácsot ad, csupán együtt érez és mesél: bájos humorral, ízes tájnyelven, tündérnyelven. A sebeket tündérporral hinti meg, nem sóval dörzsöli be, így a kamaszkori lelki sérüléseket fájdalommentes elsősegélyben részesíti, ahogy például a *Különleges bánásmód* című írásában: „Kezdheted azzal, például, hogy azt nyújtod a másoknak, amit te szeretnél kapni, és előbb-utóbb te is ezt fogod visszakapni, lehet, hogy nem ugyanattól a személytől, sőt, nagy valószínűséggel nem ugyanattól, de pont ettől az érdekes áramlástól lesz az élet színes, fényes, izgalmas kaland.”

Különös kapszulája életünknek ez a (jó esetben csak pár évig tartó) időszak: nincs már meg benne a mindenség emlékezete, homályba vész a szabad képzelet gyermeki játékosága, kihűl az ösbizalom testet és lelket melengető ölelése. Viszont vannak a transzformációt alakító ellentétes energiák, amelyek hol táplálják, hol kioltják egymást, és amelyek mentén egyszerre kell elszakadni és kapcsolódni, felnőni és gyermeknek maradni, szót fogadni és önállósulni.

Az *Új cipőben új földrészek felé* című írásban arról mesél, hogy milyen sokat számít, ha a szülők megbíznak a gyermekeikben, ha az ő életüket érintő fontos vagy kevésbé fontos eseményekről saját maguk rendelkezhetnek, s ez a kondicionáltság milyen jól jön később, felnőttkorban, amikor az igazán fontos döntéseket kell meghoznunk. Másutt arra hív, hogy nyugodtan ajándékozzuk meg magunkat, azután önbizalmat, önbecsülést épít, szorgalmazza, hogy hallgassunk bátran megérzéseinkre, hogyan kezeljük szorongásainkat és a hirtelen ránk törő melankóliát, valamint biztat, hogy ne féljünk „hibázni”.

A lelki masszázson kívül ízelítőt kapunk a nyolcvanas évek erdélyi diákvilágának hangulatából, és megtanulhatunk jó pár kifejezést, amelyet a kamaszok akkoriban használtak: ziccer, szimpi, lici, kukuj. Átélnhetjük, milyen lehetett egy falusi gyereknek a városba, majd a felnőttnek „otthonról” külföldre kerülni. Gyermekből felnőttbe, felnőttből

gyermekbe vált, s ezzel a különös dinamikával hipnotizálja az olvasót. Felnőttként kezeli a tizenéveseket, de egyúttal megszólítja a felnőttben élő kamaszt is. Éppen ezért ajánlom ezen írásokat felnőtteknek is, nem is feltétlenül csak a szülőknek, hanem mindenkinek, aki tudatosan él, és magára ismer ezekben az emberi történetekben, és nem rest egy kis lelki nagytakarítást végezni, helyre tenni magában az elmozdult puzzle-darabkákat.

Kicsit olyan is ez a könyvecske, mint egy térkép: nem csupán útbaigazít, hanem eltehetjük későbbre is, mert olyan jólesik elővenni olykor, és böngészni, visszarévedni: milyen sok helyen megfordultunk már, s mennyi minden egyebet is tartogat még a nagyvilág számunkra.

A közvetlen hangvétellő, kedves történetekhez könnyű kapcsolódni: mintha csak az író család fotóalbumát nézegetnénk, s hallgatnánk, melyik képhez milyen sztori kapcsolódik. Gergely Edó úgy rántja be az olvasót az elefántkörtánca, hogy az szinte észre sem veszi. Hiszen nem is tudta magáról, hogy elefánt, s hogy tud táncolni, pláne hogy vadkéken... de végül nem tehet mást, belátja: ő is éppoly különleges, mint bárki más, táncolni pedig jó, mert úgy szabadít fel, hogy közben összeköt.